

med Færdiggjørelsen af Pantserbatteriet „Ddin“ maa søges i følgende Omstændigheder: at en Forandring i Planen for Skibets Konstruktion, nemlig Forøgelse af Kasematpantserets Tykkelse fra 6" til 8", hvorved det opnaaede en betydelig større Værdi som Krigsskib, foranledigede Skibets Udsættelse i Bandet tidligere end bestemt; at denne Forandring i Byggeplanen nødvendigjorde Skibets Indsættelse i Dok, for at faae nogle Maskindele indsatte; at Dokken, som Følge af at Fregatten „Sylland“s Reparation medtog længere Tid end antaget, først blev disponibel flere Maaneder senere end beregnet; at Paabegyndelsen af Arbeidet ved Maskinernes Opstilling i „Ddin“ derved ligeledes maatte udsættes i flere Maaneder, og endelig at der under Arbeidet ved Opstillingen viste sig Banskkeligheder ved Kobbersmedarbeidet. Maskinerne vare vel af Fabrikkerne først fuldstændig leverede paa Værftet den 16de Juni d. A., men de vare langt tidligere sammenstillede i Værkstedet, og alle Hoveddele vare tilstede paa Værftet efterhaanden, som de kunde benyttes, saaledes at den Forsinkelse, der har fundet Sted med Leveringen af disse Maskiner efter den i Kontrakten betingede Tid, ikke kan ansøres som Grund for, at Skibet er blevet sildigere færdigt.

Paa den Tid, da Planen for Udrustningerne i inderværende Mar blev lagt, nemlig i Juli Maaned 1873, var det antaget, at „Ddin“ kunde komme i Dok omtrent i Oktober Maaned, og da der saaledes ingen Grund var til at tvivle om, at Skibet kunde blive færdigt i betimelig Tid, blev det i Planen optaget, at „Ddin“ skulde udgaa med Skvadren i de første Dage af September. Uagtet den Udsættelse, der fandt Sted derved, at Skibet først kunde komme i Dok den 4de Februar d. A., nærede man dog den Forventning, at det ved forceret Arbeide skulde lykkes at faae Skibet færdigt i rette Tid, og ved den Mærkethed, hvormed Arbeidet ved Maskinernes Opstilling blev drevet, var der ogsaa god Udsigt til, at Maalet vilde naas, da der, som ovenfor nævnt, fremkom uforudsete Banskkeligheder ved Udførelsen af en Del af dette Arbeide."

185) C. i. Udvalget har fundet Anledning til at udbede sig en Meddelelse om det Resultat, hvortil den Kommission, der blev nedsat for at undersøge de af en forhenværende Arbeider paa Værftet gjorte Forslag om en anden Fremgangsmaade med Hensyn til Kulforbruget ved Værftet, maatte være kommen ved sine Undersøgelser. Herpaa har Ministeren i Skrivelse af 4de December 1874 fvaaret Følgende:

„I Sommeren 1873 indgav pensioneret Smed H. Hansen et Andragende til Ministeriet om, at der maatte gives ham Leilighed til at føre Bevis for, at ene Odselhed med Kul paa Orlogsværftet bar Skylden for den i Beholdningen forefundne Mangel, og paa givne Anledning forklarede han, at han, for at fremkalde den nævnte Bevisførelse, agtede at aflægge en lignende Kulbesparelssprøve, som han tidligere skal have udført paa Værftet. Uagtet det var klart, at den større eller mindre Økonomi med Kulforbruget ingen Indflydelse kunde have paa Regnskabet over Kulbeholdningen, og uagtet det af Værftet var oplyst, at Anvendelsen af Kulaffald og andre besparende Brændselmidler i Stedet for Kul var Gjenstand for omhyggelige Forsøg paa Værftet, var Ministeriet dog meget villigt til at lade den Paagjældende aflægge den af ham tilføjede Prøve, og Værftet blev derfor beordret til at give ham den dertil fornødne Leilighed, samt at nedsætte en Komite til, i Forbindelse med de af ham udmeldte 2 Mænd, at konstatere Prøvens Udfald og derom afgive Beretning. De derefter fra begge Sider udmeldte Mænd have indbyrdes forhandlet om, paa hvilken Maade Prøverne vilde være at foretage, men uden at det er lykkedes dem i den Henseende at komme til Enighed, idet de med Værftets Kommitterede sammentraadte Mænd, Jernstøber Lunde og Redaktør N. Hansen, fordrede, at der skulde gives begge Parter Ret til at anvende et ubegrændset Kvantum Af-fald af Kul fra Dvne og Søfer, hvorimod det fra Værftets Side blev gjort gjældende, at der kun burde benyttes saa meget Af-fald, som under Prøverne fremkom i Værkstederne. Det er til Støtte herfor ansørt, at der maa henses til de tilstedeværende faktiske Forhold, hvorefter der ikke kan gjøres Regning paa et ubegrændset Kvantum af Kulaffald, hvorhos det er oplyst, at der i Smedeværkstedet er i et vist Tidsrum kun opsamlet ca. 33 Tønder ugentlig, medens Forbruget af Kul i Værkstedet i samme Tid har andraget mellem 111 og 150 Tdr. ugentlig. Senere har Direktøren ved Orlogsværftet mundtlig forhandlet om Sagen med Hr. H. Hansen og hans Kommitterede, og i Overensstemmelse med hvad derunder blev vedtaget, har Direktøren udarbejdet og tilfjøllet Fjrstnævnte et skriftligt Udkast til de Regler, der vilde være at følge ved Prøverne, idet han udbød sig meddelt, hvorvidt han skulde forberede Foretagelsen af disse. I dette Udkast var blandt Andet foreslaaet, at hvert Forsøg skulde være i 14 Dage, saaledes at der først fyredes i 14 Dage af Værftet og dernæst i 14 Dage af H. Hansen, samt at der ved Forsøgene skulde anvendes dels Kul, dels